

Wskazania EP po ogłoszeniu nowego OWMR

WSKAZANIA EPISKOPATU POLSKI PO OGŁOSZENIU NOWEGO WYDANIA OGÓLNEGO WRPOWADZENIA DO MSZAŁU RZYMSKIEGO*

(przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski dnia 9 marca 2005 r.)

Od dnia 25 lutego 2004 r. w Polsce obowiązuje nowe wydanie Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego. Ukazanie się tego dokumentu jest okazją do przypomnienia niektórych zaleceń Kościoła na temat uczestnictwa we Mszy świętej. Papież Jan Paweł II pisze w liście apostolskim *Mane nobiscum, Domine*: "Konkretnym zobowiązaniem na ten Rok Eucharystii, mogłoby być dokładne przestudiowanie przez każdą wspólnotę parafialną Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego".

Biskupi przekazują niniejsze Wskazania księżom i wiernym świeckim w trosce o godne i zgodne z przepisami Kościoła sprawowanie Najświętszej Eucharystii. Jest ona dla nas źródłem i szczytem całego życia. Została nam powierzona przez Chrystusa nie jako jeden z wielu darów, lecz "jako dar największy" (Jan Paweł II, Encyklika *Ecclesia de Eucharistia* nr 11). Dlatego z wiarą i miłością zbliżamy się do ołtarza Pańskiego.

Gesty i postawy uczestników oraz spełniane przez nich funkcje

46. W celebracji liturgii kapłan i wierni świeccy spełniają wiele gestów. Są one związane z wypowiedzianymi modlitwami lub aklamacjami. Zalecony gest spełniają więc te osoby, które odmawiają daną modlitwę. Dlatego wszyscy biją się w piersi podczas aktu pokuty i wszyscy kłaniają się w odpowiednim momencie w czasie odmawiania Wyznania wiary, gdy wymawiają słowa: i za sprawą Ducha Świętego oraz czynią skłon głowy, gdy wymawiają razem imiona Trzech Osób Boskich, imię Jezusa, Najświętszej Maryi Panny oraz Świętego, na którego cześć odprawia się Mszę św. (OWMR 274). Natomiast tylko kapłan spełnia gesty, które są nakazane w czasie modlitwy eucharystycznej (w pierwszej modlitwie się kłania, na zakończenie modlitwy ofiarowania czyni znak krzyża na sobie, bije się w piersi, - na słowa *Również nam, Twoim grzesznym sługom* czynią to także koncelebransi [OWMR 222e, 224] - podnosi oczy w górę, we wszystkich modlitwach wyciąga ręce nad chlebem i winem w czasie epiklezy. W pierwszej modlitwie eucharystycznej wszyscy koncelebransi w odpowiednim momentach razem, kłaniają się, biją się w piersi i czynią znak krzyża. We wszystkich modlitwach eucharystycznych razem wyciągają ręce nad chlebem i winem w czasie epiklezy i konsekracji oraz rozkładają ręce, gdy wypowiedzają słowa Modlitwy eucharystycznej.

Postawy uczestników Eucharystii

47. "Zachowywanie przez wszystkich uczestników jednolitych postaw ciała jest znakiem jedności członków chrześcijańskiej wspólnoty zgromadzonych na sprawowanie świętej liturgii: wyrażają one bowiem i kształtują duchowe przeżycia uczestniczących" (OWMR 42).

48. Wierni stoją: od wejścia kapłana aż do kolekty włącznie; podczas śpiewu przed Ewangelią, w czasie Ewangelii, wyznania wiary i modlitwy powszechnej, od wezwania: *Módlcie się, aby* ♦ aż do *Baranku Boży*, z wyjątkiem modlitwy epikletycznej i słów *przeistoczenia*; w czasie modlitwy po Komunii i zakończenia Mszy świętej.

49. Wierni mogą siedzieć: w czasie czytań i psalmu responsoryjnego; w czasie homilii; w czasie przygotowania darów; w czasie rozdzielania Komunii świętej i milczenia po Niej.

50. Wierni kłęczą: w czasie modlitwy epikletycznej i *przeistoczenia* (wierni kłękają na epiklezę, a wstają przed aklamacją po *przeistoczeniu*); na słowa: *Oto Baranek Boży; Panie, nie jestem godzien*; mogą kłęczeć w czasie przyjmowania Komunii świętej, jeżeli taka forma została przyjęta we wspólnocie; mogą kłęczeć od śpiewu *Święty do doksológii: Przez Chrystusa, z Chrystusem*, jeśli taki zwyczaj istnieje we wspólnocie (por. OWMR 43).

51. Ludzie w starszym wieku, słabi i chorzy, mogą siedzieć w czasie całej Mszy świętej i nie

należy ich niepokoić. Podobnie w kaplicach szpitali i zakładów specjalnych trzeba uwzględnić stan zdrowia uczestników.

Funkcje liturgiczne spełniane przez wiernych świeckich

52. Zgodnie z OWMR 91 wierni świeccy, po odpowiednim przygotowaniu, powinni spełniać w liturgii wszystkie funkcje, które są dla nich przeznaczone, a więc czytać słowo Boże z wyjątkiem Ewangelii, śpiewać psalm responsoryjny i werset przed Ewangelią, odczytywać wezwania modlitwy powszechnej oraz komentarze, posługiwać przy ołtarzu i przy miejscu przewodniczenia troszcząc się o mszał, kielich i patenę, kadzidło i krzyż, światło i wodę. Oni także powinni przynosić do ołtarza chleb i wino jako dary ludu Bożego, zbierać składkę, pełnić funkcję kantora lub organisty, ożywiać śpiew zgromadzenia i wykonywać niektóre śpiewy jako schola lub chór. Nadzwyczajni szafarze Komunii świętej mogą zgodnie z prawem pomagać w udzielaniu Komunii świętej i zanosić ją chorym.

53. Wszystkie te funkcje mogą spełniać zarówno mężczyźni jak i kobiety, z wyjątkiem czynności, które są bezpośrednio usługiwaniem kapłanowi przy ołtarzu i przy miejscu przewodniczenia. Funkcje te są zarezerwowane dla męskiej służby liturgicznej (ministrantów). Mogą być powierzone dziewczętom (ministrantkom) tylko wtedy, gdy udzielił na to wyraźnej zgody biskup diecezjalny. On zaś, aby taką zgodę wydać, powinien zasięgnąć opinii Konferencji Episkopatu Polski (por. Wyjaśnienie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z 15 marca 1994 r. przypomniane i potwierdzone przez prefekta tejże Kongregacji 27 lipca 2001 r.) . W Polsce do posługi nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej dopuszczani są dziś tylko mężczyźni.

54. Należy otaczać szczególną opieką duszpasterską zespoły ministrantów i scholi dziecięcych i młodzieżowych. Są to bowiem środowiska sprzyjające rozwojowi wiary, kształtowania charakterów i dojrzywaniu życiowego powołania, także powołań do kapłaństwa i życia zakonnego.

Msze święte transmitowane przez radio lub telewizję

55. Msze św. przekazywane za pomocą radia, telewizji i internetu powinny być bardzo starannie przygotowane i sprawowane w sposób wzorowy (por. Instrukcja *Inaestimabile donum*, nr 19). "Tego rodzaju transmisje same w sobie nie pozwalają oczywiście wypełnić obowiązku niedzielnego, to bowiem wymaga udziału w zgromadzeniu braci, którzy spotykają się w określonym miejscu, z czym wiąże się też możliwość komunii eucharystycznej. Dla tych jednak, którzy z różnych przyczyn nie mogą uczestniczyć w Eucharystii i są tym samym zwolnieni z obowiązku niedzielnego, transmisja telewizyjna lub radiowa stanowi cenną pomoc, zwłaszcza jeśli towarzyszy jej ofiarna posługa nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii, którzy przynoszą ją chorym, a wraz z nią pozdrowienie i solidarność całej wspólnoty" (Jan Paweł II, *Adhortacja apostołska Dies Domini*, nr 54).

+ Arcybiskup Józef Michalik,
Przewodniczący
Konferencji Episkopatu Polski

+ Bp Stefan Cichy
Przewodniczący Komisji Episkopatu
ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów

Warszawa, dnia 9 marca 2005 r.